

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

97

MIECZYŚLAW RYBCZYŃSKI (1873—1937)

Mieczysław Rybczyński urodził się 20 XI 1873 r. w Stanisławowie w rodzinie prokuratora. Po ukończeniu gimnazjum klasycznego w Kołomyi wstąpił na Wydział Inżynierii Szkoły Politechnicznej we Lwowie. Dyplom uzyskał w 1897 r., już od 1896 r. pracując jako asystent w Katedrze Budowy Dróg i Kolei Żelaznych tej uczelni. Podczas studiów był w pewnym okresie (1895—1896) prezesem Towarzystwa Bratniej Pomocy studentów Szkoły Politechnicznej. Po ukończeniu studiów podjął pracę przy projektowaniu i budowie kolei Czortków — Zaleszczyki w Galicji.

W 1899 r. M. Rybczyński rozpoczął pracę w służbie inżynierskiej Namiestnictwa Galicyjskiego, początkowo w drogownictwie, a od 1900 r. w służbie wodnej. W latach 1900—1902 przeprowadził studia w terenie nad regulacją rzek i potoków w Karpatach Wschodnich i opracował projekty regulacji Prutu i Czeremoszu wraz z budynkami naziemnymi. W latach 1902—1904 badał system regulacji potoków górskich w Alpach celem uzupełnienia wiedzy w tej dziedzinie. Po powrocie został kierownikiem budowy regulacji rzeki Łomnicy (1904—1910), a następnie rzeki Stryja (1910—1912) we Wschodniej Galicji. W 1912 r. M. Rybczyński otrzymał posadę kierownika Krajowego Biura Hydrograficznego (późniejszego departamentu dla studiów wodnych, wodociągów i kanalizacji w Namiestnictwie Galicyjskim. Do 1918 r. kierował badaniami hydrograficznymi na dużych rzekach Galicji i opracowywaniem projektów regulacji karpackich dopływów Dniestru i Wisły.

W 1918 r. M. Rybczyński wziął udział w walkach z Ukraińcami w obronie Lwowa.

W 1919 r. został powołany na stanowisko dyrektora Departamentu Wodno-Komunikacyjnego w Ministerstwie Robót Publicznych i przeniósł się ze Lwowa do Warszawy. Równocześnie rozpoczął pracę dydaktyczno-naukową na Politechnice Warszawskiej (PW), podejmując wykłady z regulacji rzek i zabudowy górskich potoków na Wydziale Inżynierii Wodnej. W 1920 r., po uzyskaniu nominacji na profesora zwyczajnego, otrzymał na tym wydziale Katedrę Budownictwa Wodnego II.

W 1921 r. prof. M. Rybczyński został powołany na wiceministra robót publicznych i na pewien czas przerwał działalność naukową i akademicką. W 1922 r. oraz w latach 1924—1926 faktycznie kierował Ministerstwem Robót Publicznych, nie przyjmując jednak tytułu ministra.

Od 1924 r. prof. M. Rybczyński powrócił do pracy w PW. Prowadził wykłady z hydrologii i regulacji rzek, a po zakończeniu w 1926 r. służby państwowej ponownie objął Katedrę Budownictwa Wodnego II. Praca w Ministerstwie Robót Publicznych pozwoliła mu na dokładne poznanie po-

trzeb gospodarki kraju i do nich dostosował program badań prowadzonych w katedrze. Objęły one zagadnienia hydrologii, regulacji rzek, dróg wodnych i portów. Prace w Katedrze Budownictwa Wodnego II były tak przez prof. Rybczyńskiego ukierunkowane, aby można je było jak najpełniej wykorzystać w gospodarce kraju. W zorganizowanym przez niego prawie od podstaw nowoczesnym laboratorium wodnym, zaopatrzonym w koryto przepustowe, koryto rzeczne oraz system zapór i jazów, można było badać m.in. przelewy dla porojektowanych w kraju zapór. Była to pierwsza tego typu placówka naukowa w Polsce.

Prof. M. Rybczyński wielokrotnie na łamach prasy wskazywał na ogromne znaczenie dla Polski szerokiego dostępu do morza. W swych pracach wiele uwagi poświęcił zagadnieniom związanym z budową portów. Brał udział w projektowaniu portu w Gdyni i nowych portów rybackich.

Prof. M. Rybczyński opublikował około 40 prac i projektów. Był m.in. współautorem (z K. Pomianowskim i K. Wóycickim) pierwszych trzech tomów dzieła „Hydrologia” (1933—1934). Jako inicjator i jeden z autorów projektu podziału stanu wód w ciekach przedstawił ten problem w formie referatu na IV Konferencji Hydrologicznej Państw Bałtyckich we wrześniu 1933 r.

Przez cały okres pracy w PW prof. M. Rybczyński żywo interesował się projektami gospodarczymi z dziedziny hydrologii. Był rzeczoznawcą i opiniodawcą projektów regulacyjnych, brał udział w pracach Komisji Wodnej Polskiego Komitetu Energetycznego, przez wiele lat pełniąc funkcję jej przewodniczącego. W 1931 r. został powołany na członka Rady Technicznej dla Spraw Morskich przy ministrze przemysłu i handlu. Został również rzeczoznawcą w Radzie Technicznej przy ministrze komunikacji.

Działalność społeczną prowadził od 1900 r. jako członek Towarzystwa Szkoły Ludowej i Polskiego Towarzystwa Przyrodniczego im. M. Kopernika. W 1929 r. z inicjatywy prof. M. Rybczyńskiego powstało w Polsce Stowarzyszenie Członków Kongresów Gospodarki Wodnej, którego przewodniczącym był do końca życia. Przez kilka lat był również prezesem Polskiego Towarzystwa Geofizycznego.

Prof. M. Rybczyński został w 1933 r. członkiem korespondentem, a w 1936 r. członkiem czynnym Akademii Nauk Technicznych.

Za działalność w administracji państwowej został w 1927 r. odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Polonia Restituta.

Prof. M. Rybczyński zmarł 23 I 1937 r. w Warszawie i został pochowany na cmentarzu Powązkowskim (68-V-10).

Opracowała Teresa Kempa-Englert